

2026-02-10**Brottsofferjouren Sverige**

Hammarby fabriksväg 25, 6 tr

120 30 Stockholm

info@brottsofferjouren.sewww.brottsofferjouren.se**Växel:** 08-644 88 00**Brottsofferstöd:** 116 006

Remissvar av SOU 2025:109 – Särskilda provocativa åtgärder

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet *Särskilda provocativa åtgärder* (SOU 2025:109) och vill lämna följande synpunkter.

Ur BOJs perspektiv är det centralt att varje utvidgning av brottsbekämpande myndigheters befogenheter ytterst motiveras av ett stärkt skydd för brottsoffer och av möjligheten att förebygga och stoppa brott i ett tidigt skede.

Vi delar bedömningen att provocativa åtgärder som inte innebär någon risk att framkalla brott även fortsättningsvis bör regleras av de allmänna bestämmelser och principer som styr myndigheternas arbete. Samtidigt är det viktigt att dessa åtgärder tillämpas rättssäkert och med tydlig hänsyn till de personer som kan påverkas indirekt, exempelvis brottsoffer och närstående.

När det gäller särskilda provocativa åtgärder anser BOJ att de generella kraven i lagförslaget – synnerlig vikt för utredningen, behovs- och proportionalitetsprinciperna samt förbud mot åtgärder som riskerar liv eller hälsa – är grundläggande och nödvändiga skyddsmekanismer. Den här typen av ingripande metoder innebär betydande integritetsrisker och måste därför användas restriktivt och endast när mindre ingripande alternativ inte är tillräckliga. För BOJ är det avgörande att rättssäkerheten inte ställs mot brottsoffers skydd, utan att båda perspektiven vägs samman.

Vi ser positivt på att lagstiftningen möjliggör användning av särskilda provocativa åtgärder både mot skäligen misstänkta och för att identifiera gärningspersoner i allvarlig brottslighet. Många av de brott som våra stödsökande har utsatts för – inte minst sexualbrott mot barn, grov narkotikabrottslighet och annan organiserad kriminalitet – begås i slutna miljöer eller digitala sammanhang där traditionella utredningsmetoder ofta är otillräckliga. I dessa fall kan särskilda provocativa åtgärder vara avgörande för att upptäcka brott, säkra bevis och förhindra fortsatt utsatthet.

Att vissa särskilt allvarliga brott, däribland sexualbrott mot barn, undantas från krav kopplade till straffskala eller straffvärde är därför motiverat. Från ett brottsofferperspektiv är behovet av tidiga ingripanden och ett starkt skydd för barn överordnat. Barn som utsätts för sexuella övergrepp riskerar långvariga och allvarliga konsekvenser, och varje möjlighet att förhindra fortsatt exploatering måste tas tillvara.

Samtidigt vill BOJ betona att användningen av särskilda provokativa åtgärder alltid måste utgå från barnets bästa och från ett tydligt brottsofferperspektiv. Åtgärderna får inte innebära att barn eller andra utsatta personer riskerar att fara illa eller ofrivilligt dras in i brottsutredningar på ett sätt som skapar ny skada. Det bör därför finnas tydliga riktlinjer, utbildning och uppföljning för att säkerställa att metoderna används ansvarsfullt och med respekt för de berördas integritet och säkerhet.

Sammanfattningsvis anser BOJ att förslaget innebär en rimlig avvägning mellan behovet av effektiva verktyg för brottsbekämpning och kravet på rättssäkerhet, under förutsättning att kraven på synnerliga skäl, proportionalitet och restriktiv användning upprätthålls. Särskilda provokativa åtgärder kan vara ett viktigt komplement i arbetet med att förebygga och utreda allvarlig brottslighet, men de måste alltid användas med brottsoffrens skydd och rättigheter som vägledande princip.

Monica Ekström
Förbundsordförande
monica.ekstrom@boj.se

Ylva Sperling
Generalsekreterare
ylva.sperling@boj.se